

۸-۶ ساز و کارهای کنترل و پایش ریسک عملیاتی

در فرآیند مدیریت ریسک عملیاتی هر یک از پرسنل بانک مسئولیت شناسایی و گزارش دهی ریسکهای عملیاتی مربوط به فعالیتهای مربوط به خود را بر عهده دارند. واحد مدیریت ریسک عهده دار هماهنگی و مدیریت ریسک عملیاتی کل بانک می باشد. برای کنترل و پایش ریسکهای بانک علی الخصوص ریسکهای عملیاتی بانک مدیریت ریسک به تهیه و ارزیابی انباره ریسک بانک می کند. قبل از اقدام به تهیه انباره ریسک، می بایستی فرایندها، فعالیتها و زیرفعالیتهای هر یک از واحدها و شعب بانک خاورمیانه توسط خود کارشناسان و مدیریت واحدهای مختلف با همکاری واحد سازمانها و روشها به فرمت ساختار فرآیندهای بانکی استاندارد بین الملل^۱ تهیه، به تایید رسیده و برای تهیه انباره ریسک در اختیار مدیریت ریسک قرار گیرند. پس از آن تیم شناسایی و ارزیابی ریسک بانک متشکل از یک کارشناس از واحد مدیریت ریسک، یک کارشناس از واحدهای سازمان (یا شعب) تحت مطالعه و مدیر واحد مربوطه به شناسایی ریسکهای اعتباری، بازار، نقدینگی، عملیاتی، شهرت، و تمرکز مبادرت کرده و کنترلهای موجود مرتبط با فرایندها و فعالیتهای واحدها یا شعب بانک را انجام می دهند. سپس ریسکها و کنترلهای شناسایی شده به تایید مدیر واحد مورد نظر و مدیریت ریسک می رسند. طی جلسات برگزار شده میان کارشناس ریسک و کارشناس واحد مربوطه، تخمین شدت و احتمال ریسک شناسایی شده نیز انجام می گردد. از آنجا که مولفه "اهمیت"^۲ در انباره ریسک به دو دسته "اساسی و غیراساسی"^۳ تقسیم می شود، حاصل ضرب، شدت و احتمال اهمیت آنها را مشخص می سازد. بدین صورت که شدت و احتمال ریسکها در دامنه ۱ تا ۵ به صورت کمی، درجه بندی شده و حاصل ضرب این دو مؤلفه (اهمیت ریسک) در دامنه ۱ تا ۲۵ قرار می گیرد. در تعریف دامنه اهمیت ریسکها، از مقدار ۱ تا ۴ ریسک غیراساسی و بیشتر از آن اساسی در نظر گرفته می شود. این روش، روش خودارزیابی ریسکها و کنترلها^۴ نامیده می شود. روش دیگری که برای محاسبه درجه اهمیت ریسکهای شناسایی شده در بازل-۲ پیشنهاد گردیده است، استفاده از دادههای زیان است. به منظور ثبت روزانه زیانها و خسارات رخ داده یا رخدادهای شناسایی و کنترل شده موردی در حال حاضر تیم مدیریت ریسک بانک خاورمیانه با همکاری مدیریت فناوری اطلاعات در حال طراحی پایگاه دادههای زیان^۵ برای استقرار در واحدها و شعب هستند. هدف از این پایگاه داده، شناسایی ریسکهایی است که بانک با آنها مواجه است. استخراج مدلها و توابع توزیع مولفههای شدت و احتمال به صورت کمی، مبتنی بر دادههای موجود ریسکهاست که نهایتاً منجر به تهیه و تکمیل

¹ APQC (American Productivity and Quality Center) An internationally standard framework for organizing and documenting processes and activities within organizations such as banks

² Materiality

³ Material and Non-material Risks

⁴ RCSA (Risk and Control Self-Assessment)

⁵ Loss Data

انباره ریسک بانک می‌گردد و محاسبه سرمایه اقتصادی^۶ مرتبط با هر نوع ریسک در واحدهای مختلف و شعب بانک برای پوشش ریسک‌ها انجام می‌شود.

مدیریت ریسک تابحال با استفاده از روش خودارزیابی ۵۰۵ ریسک عملیاتی در شعب و واحدهای مدیریت حقوقی، تطبیق و مبارزه با پولشویی، اداره مشتریان چندملیتی، فناوری اطلاعات، عملیات اعتباری و تامین مالی پروژه‌ها شناسایی شده است و شناسایی ریسک‌ها برای سایر واحدها در حال اجراست.

بانک خاورمیانه هم‌اکنون در حال طراحی و راه‌اندازی پانلی برای ورود داده‌های زیان و ریسک‌های عملیاتی توسط کاربران می‌باشد. پس از جمع‌آوری داده‌های زیان از سطوح مختلف بانک توزیع احتمالی شدت و فراوانی آنها مشخص شده و با استفاده از شبیه‌سازی مونت کارلو سرمایه مورد نیاز تخمین زده خواهد شد.

⁶ Economic Capital